

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

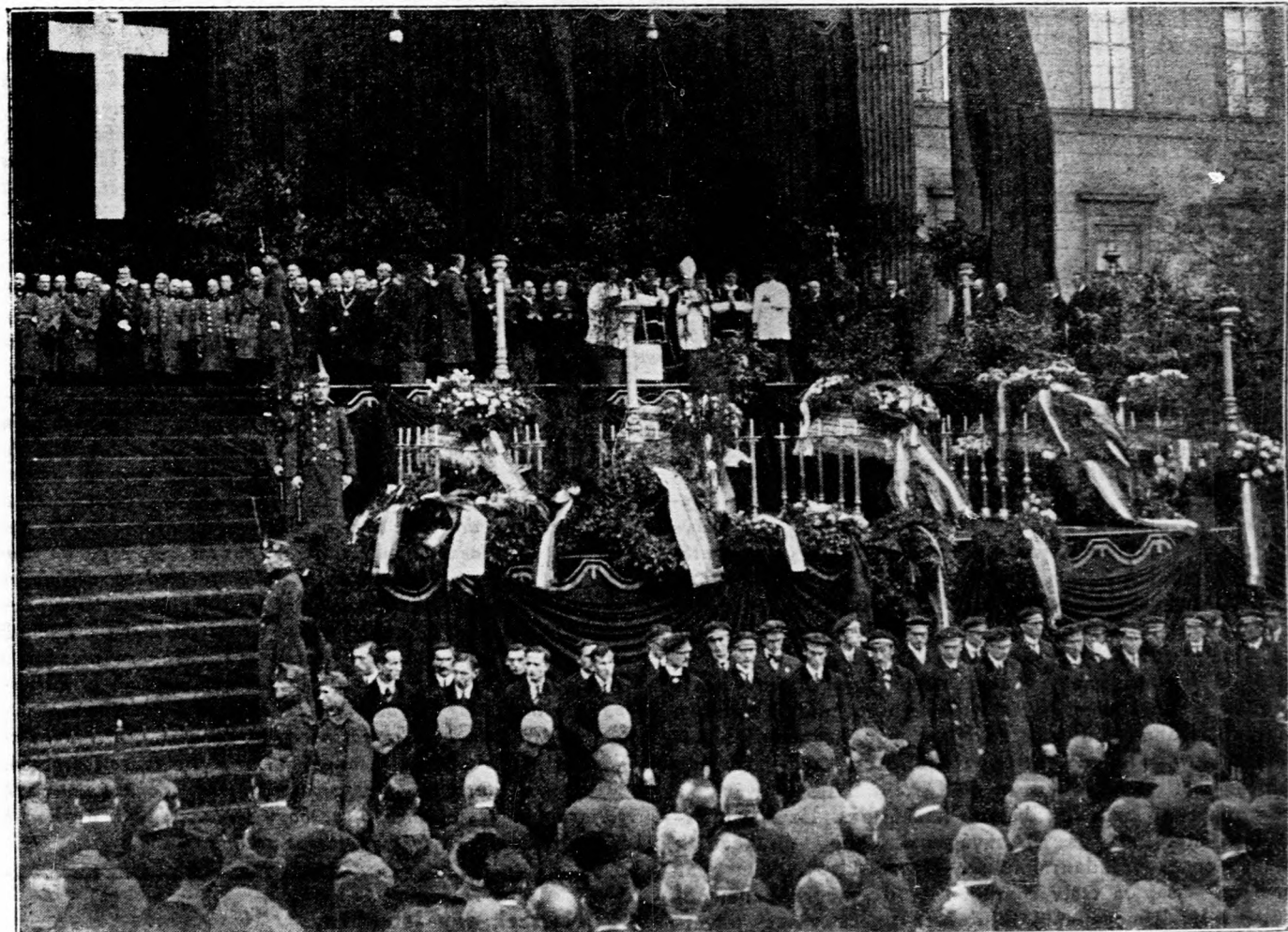
II. évfolyam 45. szám.

Vasárnap, november 6.

Három éve.

(s) Három éve tépték le a rokkant hősök melléről a kitüntetések. Három éve volt a nagy összeomlás, mikor győzelmes csapataink mögött Károlyi Mihály és Weltner Jakab hérénci fölrobbantották az országot. Még csak két hetet kellett volna várni csöndben s tisztességes békét köthettünk volna. De a filiszteus

társaságnak összeomlás kellett. Félték a rendes lezzeréstől, mert akkor a katonák őket vonták volna kérdőre, hogyan keresték millióikat az árvák és özvegyek könynyeiből. Az uzsorások és spekulánsok nyolc millió koronát adtak össze a novemberi forradalom megszerzésére. Ördögi számításuk sikerült. A hatalom a kezükbe került s tönkretettek mindent ebben az országban. A magyarok nyakára a maguk fajtáját ültették, az

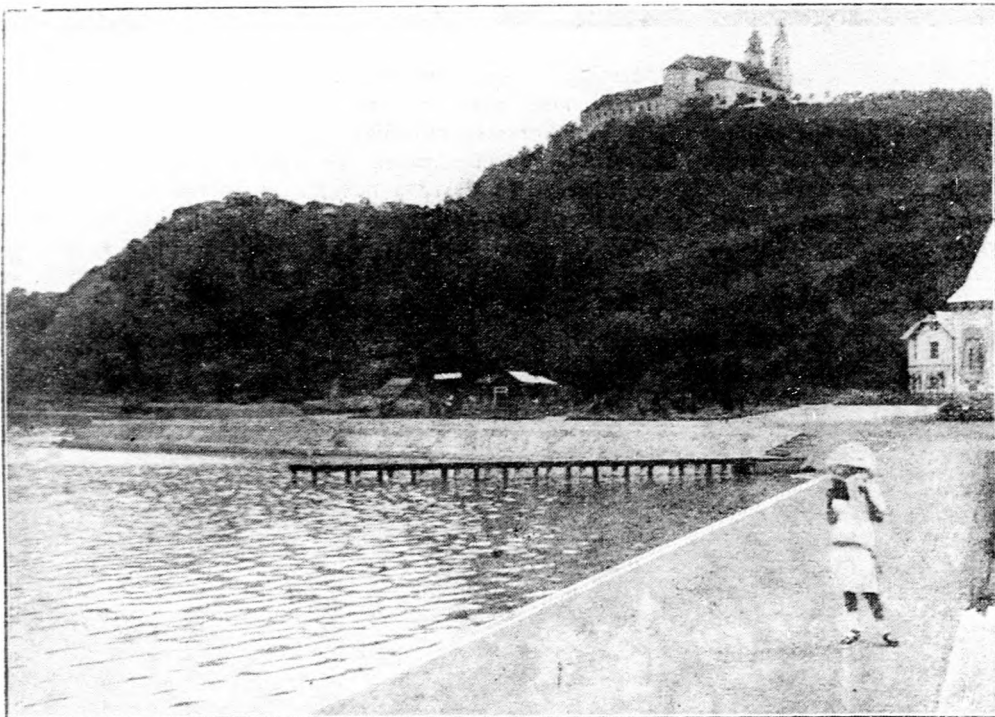
A budaörsi harcokban elesett hősök temetése.

A kép felső részén: Horthy kormányzó, a kormány, a paposság és az egyetemi tanács tagjai. Középen: a koszorúkkal borított koporsók.
Alul: az egyetemi ifjúság és előttük a gyászoló közönség.

ezeréves koronát fölrukták, a Diaz-féle fegyverszüneti szerződést, mely országunk határait meghagyta, felre-
lökték s Belgrádban földaraboltatták az országot. Há-
rom éve ült Magyarország «népköztársasági» trónjára
Karolyi Mihály, a hazaáruló.

Emlékezetbe hozzuk ezeket, mert minden bajunk,
minden szenvedésünk s minden újabb csapás a három
éve történt fölfordulásból ered. Ha akkor nem ülünk
föl a fizetett csirkefogóknak és hazaárulóknak, akkor
ma egész lenne az ország, lenne tüzelőnk, ruhánk,
világítónk, élelmünk s lenne jó pénzünk. Még szegény
rokkantjaink, özvegyeink és árváink is többet kapnának.
De koldus lett az állam, nincs magának se; miből adjon?!

A három évi bolond világ hozta ránk a vörös rém-
uralmat. Hiszen a «népköztársaság» kikiáltása napján
Böhm, Kunfi és Kun hitsorsosok már összeesküdtek,

A királyi pár néhány napos tartózkodásának helye: a tihanyi apátság.

hogy a kommunista diktatúrát megcsinálják. Tudta ezt
Károlyi Mihály is. S a rémuralom miatt szakadt nya-
kunkba az oláh megszállás is. A szerencsétlen király-
puccsok, a fölbukkanó rendzavarások, a gyujtogatá-
sok, — mind a három évi összeomlás következményei.

Hiszen a csehek és szerbek folytonos fenyegető
magatartása is Károlyiék munkája. Evés közben jön meg
az étvágy. Nem elégszenek meg azzal, amit kapnak,
még többre vágynak. Aztán nézzük csak, mint lesel-
kednek a novemberi gyászvitézek a prédára. Bécsben
Garami, Böhm, Lovász és Kunfi már kormányt alakít-
tattak, hogy idegen sereggel jöjjenek Magyarország
leigázására. Belgrádban meg Károlyi Mihály várta a
«bevonulást». Ez a legádázabb hazaárulás. Ezek a haza-
árulók még ma is visszavágnak, hogy újrakezdjék
országrontó garázdauralmukat. De fölsültek. A magyar
nemzet — sajnos testvérharcban — de mégis megmen-
kült a lelkiismeretlenül földézett puccs véstes követ-
ményeitől s élni fog és erő-ödni tovább! Kiheverjük a
három éve történt fölfordulás rothadását, mert — össze-
tartunk és kitartunk!

Budapest, november 5
FÜGGETLENSÉGÜNK. Bizony másképp gondoltuk
el a függetlenséget, mikor barcollunk az osztrákokkal való
közösség ellen. Adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne!
A hegyellen trianoni szerződésben is egy sor nyújtott csak
vigasztalást, amelyik kimondja hazánk függetlenségét. De
sok csalódásban van azóta részünk. Soba nem voltunk olyan
függők minden kisebb-nagyobb államoktól, mint a trianoni
béke óta. Minduntalan jönnek a «demarsok». Már egészen
megszoktuk ezeket a parancsokat. Megmutattuk, hogy a
bűnösen kiesztelt puccsot magunk erejéből is vissza tudjuk
verni. Mégis diktálnak jobbról balról. Hogy államformánkat,
királyunkat és kormányunkat hogyan válasszuk meg, az
tisztán a mi dolgunk. Ez minden országnak belügye. Ha
ebbe is beleszólnak, ez függetlenségünk megsértése és a trianoni
szerződés semmibevevése. S ha vannak még idebenn is,
akik Belgrádból és Prágából

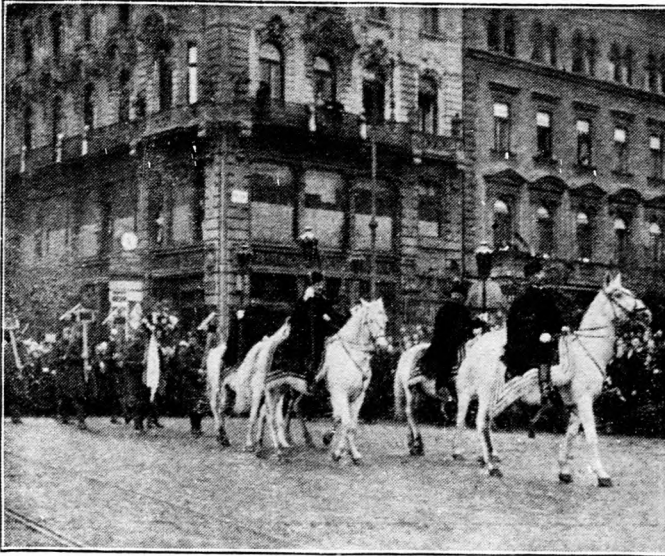
várják a parancsokat s a
magyar politikát úgy akarják
intézni, abogyan az Prágá-
nak és Belgrádnak tetszik,
azok nagyon szomorú magyarok.
Nem mondjuk, hogy a túlerő
szuronyainak menjünk neki. De
függetlenségünkről ne mond-
junk le soba. A mi ideálunk:
a független Magyarország!

*

LEGYEN VÉGE! Bár
az Isten adná, hogy vége
legyen minden külpolitikai és
közjogi barcnak. Annyira rá
vagyunk utalva a nyugalomra,
a rendre, mint az éhező gyerek
a falat kenyérre. Itt a tél és
nagyon sok szegény család
kenyér nélkül van. A nemzet-
gyűlés nem tud nyugton dol-
gozni, nem bírja tető alá bozni
a munkát adó javaslatokat,
pedig de nagy szükség van
rá. Büszkén verik a nagydobo-
sok mellüket, hogy az esemé-
nyek nekik adtak igazat. De-
bogy is nekik! Azoknak van
igazuk, akik azt mondják, hogy

legyen már vége a rendtelenségnek, a sok beccnek, a sze-
mélyi bátlertet rejtegető pártviszállyoknak s egyesüljenek a
becsületes és dolgozó lörvényhozók egy táborban. Ne azt
nézzék, hogy nem lesznek vezérek, hanem azt, hogy ha nem
lesz egy nagy, egységes párt, mely a földművelő nép jogos
kövelelései mellett a többi polgári lakosság becsületes kíván-
ságait is munkálja, akkor megsemmisül az ország. Vannak
ujságok, melyek lipótvárosi pénzen a kisgazdákra utaznak s
kisgazdabőrben ép azokat a képviselőket nevezik el «alkis-
gazdá»-nak, akik önérdékeiket félretéve, a keresztény szellem-
bez ragaszkodnak és a pártbarcokat ellenzik. Az igazi kis-
gazdák a falvakban vannak, nem a lipótvárosi ugaron.
Azok nem ülnek föl a hagyományos becclapoknak, amelyek
fölfordulást szeretnének újra, hogy jöjjön újból az ő világuk
Kun Bélával s a többi gajdeszbóssal.

«Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarországot föltámadásában. Amen.»

A gyászmenet éle lovasokkal, mögöttük a fejfavívők.

Egyetemi hallgatók csoportja a gyászszeretáson.

Az elesett hősök temetése.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A királynak az országban való váratlan megjelenése — mint előrelátható volt — súlyos következményekkel járt, veszélyes helyzetbe sodorta az országot és újabb megaláztatásban részesítette a sokat szenvedett nemzetet. Az elmúlt szomorú hét eseményeinek története a következő:

Október hó 26-án a királyi párt *Tihanyba* vitték és a bencések kolostorába helyezték el. Ugyanoda szállították *Andrássy Gyula* grófit, *Rakouszky Istvánt* és *Gratz Gusztávot*. Az apátság kellő őrizetéről gondoskodás történt. Még ezen a napon a nagyhatalmak három képviselője megjelent *Tihanyban*, hogy meggyőződjenek a királyi pár ottlétéről. A kormány természetesen a királyi pár kényelméről teljes mértékben gondoskodott és ügyelt arra, nehogy a királyi pár méltósága megsértsék.

Október hó 27-én a budapesti ántánt-képviselők jegyzéket nyújtottak át a kormánynak, amelyben *Károly király trónvesztésének baladéktalan kihirdetését*, továbbá a *király személyének kiszolgáltatását kívánták*. Ezalatt a *csehek és szerbek*, akik csak ürügyre vártak, hogy belügyeinkbe beavatkozhasanak, elrendelték országukban a mozgósítást, sajtójukban a legélesebb támadásokat intézték ellenünk, ultimátummal fenyegetőztek és követeléseik nem teljesítése esetén az ország megszállását helyezték kilátásba. Románia szintén csatlakozott a csehek és szerbek akciójához. A nagyhatalmak és a kisántánt között erre hosszas tárgyalások indultak meg, amelyek eredményeképpen a kisántánt ultimátuma elmaradt, de október hó 30-án a nagyhatalmak ismét jegyzéket küldöttek a kormánynak, amelyben felszólították, hogy a király személyét adja át az angol dunai flottila parancsnokának és ismételten hangsúlyozták azt a követelést, hogy *Károly király trónvesztését baladéktalanul ki kell hirdetni. Ugyanezt a követelést támasztották a kisántánt képviselői is, természetesen erőteljes fenyegetődzések kíséretében.*

A kormány ezeknek a közléseknek birtokában *Csernoch János hercegprimást* küldötte le *Tihanyba* *Károly királyhoz* azzal, hogy őt a trónról való lemondásra bírja. *A hercegprimás küldetése azonban nem járt eredménnyel.* A nagyhatalmak és a kisántánt között folyó tárgyalások végül is odavezettek, hogy november hó 1-én ismét jegyzék érkezett a kormánynak, amelyben a nagyhatalmak felszólítják, hogy

záros határidőn belül hirdesse ki *Károly király trónvesztését* és ezt terjessze ki egyidejűleg a *Habsburg-ház valamennyi tagjára.*

A kormánynak ezután nem maradt más választása, *mint alávetni magát a hatalmak bátorozatának*, amiről azonnal értesítette úgy a nagyhatalmak, mint a kisántánt budapesti képviselőit. Ezenkívül november 3-ára sürgősen összehívta a nemzetgyűlést, amelyen beterjeszti a hatalmak követelése értelmében a

királyi család trónvesztésére vonatkozó törvényjavaslatot.

A nemzetgyűlés összeülése előtt a pártok értekezletet tartanak.

Az ország súlyos helyzetére való tekintettel a törvényjavaslatot a nemzetgyűlés a — belügyeinkbe való jogosulatlan beavatkozás elleni erélyes tiltakozás mellett — el fogja fogadni és ezzel a lépéssel elhárítja az országról a fenyegető veszedelmet.

November hó 2-án egy angol dunai naszád a királyi párt fedélzetére vette és elindult velük *Galacra*,

Románia *Fekete-tengeri kikötőjébe*, ahol a király be fogja várni a nagyhatalmak döntését végleges tartózkodási helyét illetően. A nagyhatalmak ebben még nem foglaltak állást, de a hírek szerint valószínű, hogy a

királyt *Madeira-szigetén*, a nyugatafrikai-szigetek egyikén, fogják elhelyezni.

A kiszgazda- és földművespárt köszönetét fejezte ki az ifjúságnak.

Október hó 26-án a kiszgazda- és földművespártban megjelent a budapesti egyetemi és főiskolai ifjúság küldöttsége és biztosította a pártot arról, hogy az ifjúság fegyverrel a kezében bármikor kész szembeszállani minden országvesztő lörekvéssel szemben. A pártban nagyatádi Szabó István és Mayer János köszöntek meg az ifjúság áldozatkész viselkedését.

A kiszgazda- és földművespárt üdvözölte a kormányzót.

Október hó 27-én a kiszgazda- és földművespárt értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy a kormányzót nemes magatartásáért üdvözli és iránta nemes hódolatot tejezi ki. Egyben köszönetet mondott a nemzeti hadsergeknek, valamint az önfeláldozó ifjúságnak és hangsúlyozta, hogy a nemzet védelmében elesettek hozzátartozóiról való gondoskodást szíven viseli.

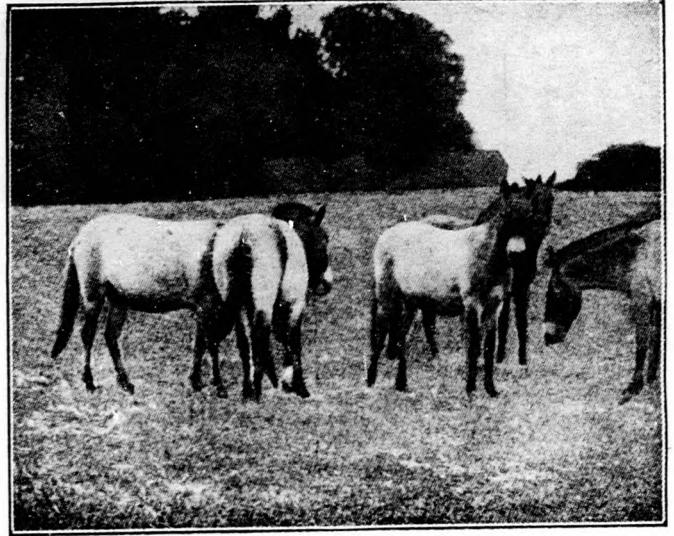
Az értekezlet határozatából kifolyólag október hó 28-án a párt küldöttsége nagyatádi Szabó István vezetésével megjelent a kormányzonal és biztosította őt a párt törbetetlen ragaszkodásáról. Ezután a küldöttség Bethlen István miniszterelnököt kereste föl és köszönetet mondott az elmúlt napokban tanúsított erőteljes fellépéseért és kijelentette előtte, hogy további munkájában a pártira mindig számíthat.

A párt egyébként bizottságot küldött ki, amely a párt nevében a miniszterelnökkel az egységes kormánypárt megalakítására vonatkozó tárgyalásokat végezni fogja.

A királypuccsban részes politikusokat letartóztatták.

A királypuccsban részes politikusokat a hét folyamán Tihanybóli Budapestre hozták, a pestvidéki törvényszék fogházában helyezték el őket és kihirdették előtűk az előzetes letartóztatásra vonatkozó végzést. Kihallgatásuk folyik. Letartóztatásban vannak: *Andrássy Gyula* gróf, *Rakovszky István*, *Beniczky Odón*, *Sigray Antal* gróf és *Gratz Gusztáv*.

A katonai személyek ellen a katonai hatóság indította meg az eljárást. *Ostenburg* őrnagyot és társait a Margit-köruti fogházban őrzik.

A Przewalski-ló.

Dsungareiben (Altai és Tien-Schan hegységek közt) ma is él egy pony-nagyságú vad ló, melyet a természettudósok a házi lovunk őseinek tekintenek. Színük fakópej, hasukon világosabb árnyalattal. Az ázsiai kutatók először 1898-ban hozták Európába. Azóta állatkeretekben tenyésztik.

azután ezzel nem boldogulnak, kereken kijelentik, hogy a homokon nem lehet takarmányt természetni. Ez téves hit. Dehogy nem, csak más takarmánynövények valók oda. Ezeket a magyar gazda még nem igen ismeri, azért idegenkedik tőlük.

A homoktalajokra elsősorban pillangós növényeket kell keresnünk, amelyekről tudott dolog, hogy a gyökereiken élő baktériumok segítségével képesek a levegő nitrogénjét felhasználni, abból táplálkozni, sőt ezt el is raktározni. Ez a nitrogén-gyűjtés pedig két okból fontos. Először, mert azt kell műtrágya alakjában legjobban megfizetni, (chili-saletrom a legdrágább műtrágya), másodsor, mert e televényben szegény, homok talajok ezt kívánják elsősorban. Ilyen, e homokon is természetierő pillangós virágú nyűvény: a homoki borsó, szöszös-bükköny és a nyűlszapuka.

Minden növény csak akkor díszlik szépen, ha alája a talajt jól elkészítették és ha abban elég tápanyagot talál. Ezt kell a homoki takarmánynövények természeténél is szem előtt tartani. Jó talajmunkat a homokon megadni nem lesz nehéz. Már nagyobb baj van a tápanyagokkal. Háromféle növényi tápanyagot szoktunk műtrágyával visszapótolni a talajnak: foszforsavat, kálit és nitrogént, ebben mind a háromban hiányt szenved a homok. A nitrogénről maguk gondoskodnak a pillangós virágú növények, de már a másik kettőről a gazdanak kell. Foszforsavat a legjobb Thomas-salak alakjában vásárolni. Jobb ez a homokra, mint a superfoszfát, mert csak lassan hat, de hosszú ideig. Belőle holdanként rendszeren 2—3 mázsa kell. A kálisók közül legolcsóbb a 40%-os káli, bár az ára magasabb, mert belőle kell legkevesebb, 50—100 kg. egy holdra.

A vásárolt vetőmag jó csiraképességű legyen. Ezt a vételnél ki kell kötni. Sokan mondják azt is, hogy ezekből a növényekből készült takarmányt nem eszi az állat. Ez sem áll, mert ha lassan szoktatjuk hozzá, idővel szívesen fogyasztja.

Homoki borsó a közönséges takarmányborsó egy fajtája. 80 kg. homoki borsó és 25 kg. zab keveréke rendszeren a legjobb arány. Tavasszal vetve nyári takar-

MEZŐGAZDASÁG

Takarmánytermelés homokon.

Irta: *Bittera Miklós dr.*

A takarmánytermelés fontosságát ma már senkinek sem kell magyarázni. Ha nincs elég takarmány — nem lehet elég állatot tartani, nincs trágya. Trágya nélkül pedig ma, amikor műtrágyát szerezni nem lehet, vagy csak meregdrágán — nagy terméseket nem várhatunk. Különösen érzik ezt azok, akik homokon gazdalkodnak. A homok sok istállótrágyát kíván, mert hamar felémészi azt.

Sok trágyát kíván a homok és kevés állatot lehet rajta tartani, ez a mi homoki gazdaságaink legnagyobb baja. Ennek az általában elterjedt balhítnak az a magyarázata, hogy a homokra is jobb talajok takarmánynövényeit: a zabos-bükkönyt, lóherét, lucernát erőltetik. Ha

mány, de vethető esős nyáron őszi árpával június-júliusban is, amikor jó, késő őszi zöldtakarmányhoz juttat. Kaszálni akkor kell, mikor a borsó javában virágozik. Zölden 100—100 mázsát terem holdanként.

Szósós búkkönyt rendszeren ősszel vetik, szintén rendszerint feles arányban rozssal keverten. Kora tavasszal, május elején ad 100—150 mázsa zöld termést.

Nyúlszapuka az első évben nem ad kaszálást. Árpával, zabbal vetik 12—15 kg-ot számítva egy holdra belőle.

Más takarmánynövényeket is lehet homokon termelni, de ezek a leggyakoribbak, legjobban beváltak és így leginkább ajánlatosak.

Hova fordulhat a gazda növénytermesztési kérdésekben szaktanácsért?

Irta: *Surányi János.*

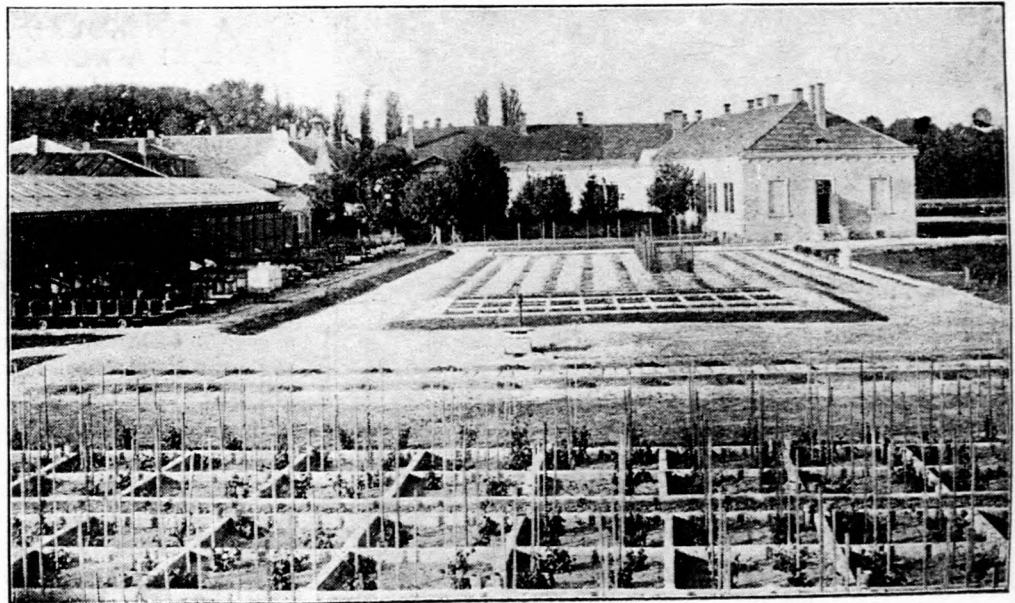
Számtalanok lehetnek azok a kérdések, amelyekben előadódó esetekben a gazda tanácstalanul áll és nem tudja, hogy kihez, hova fordulhatna felvilágosításért, tanácsért. Ezért mindenkinek tudnia kell, hogy a Magyar-óvárott, mint önálló intézet, immár 16 év óta működő Orsz. M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás minden gazdának, aki evéghől szóval vagy írásban hozzáfordul, díjtanul ad tanácsot és felvilágosítást minden olyan kérdésben, amely a gazdasági növények termesztésére, a talaj művelésére és javítására, a trágyázásra, a növények ápolására stb. vonatkozik. Hogy a gazda bővebb tájékozást nyerjen arról, hogy milyen téren veheti igénybe a nevezett intézet segítségét, részleteiben is megemlíjük, hogy az úgy a multban, mint a jelenben a következő nagy munkakört ölelte és öleli fel:

Kipróbálja az időnkint forgalomba hozott növény-ujdonságokat, valamint az országban honos gazdasági növények egyes figyelmet érdemlő fajtáit és értéküket megállapítja; a hazai termesztésre ajánlatosnak mutató idegen növényeket kipróbálja és esetleg meghonosítja; szervezi és vezeti a mesterséges trágyafélékkel való kísérletezést és az okszerű trágyázást terjeszti; kísérleteket végez a természetes és mesterséges kaszálók és legelők javítására; az öntözés és a talajjavítás kérdéseit gazdasági szempontokból tanulmányozza; talajművelési és növényápolási kísérleteket végez; megállapítja a különböző talajművelési rendszerek értékét; behatóbb vizsgálatokat igénylő növénytermesztési és trágyázási kísérleteket végez a külföld hasonló irányú tudományos tevékenységének állandó figyelemmel kísérése mellett. Az allomas kísérleteit laboratóriumában, magyaróvári kísérleti terein, tenyészedény telepén, részint pedig az ország különféle gazdaságiban felkerésre vagy önként jelenkező gazdák segítségével végzi. A kísérleteknek, kutatásoknak eredményeiről szóló beszámolóival, valamint

szakemberei a gazdasági élet különféle kérdéseit tárgyaló szakközleményeikkel gyakran felkeresik a szaklapok vagy folyóiratok rovatait. Az intézet tehát ilyen közvetett módon is állandóan oktatja a gazdaközönséget, közvetlenül pedig — ismétlem — úgy, hogy esetről esetre az érdeklődő gazdának díjtanul ad szaktanácsot és felvilágosításokat.

A SZŐLŐVÉNYIGE TAKARMÁNYÉRTÉKE. A még fiatal, nedvdús, egyéves venyigékben rejlő tőphatásra a háborús takarmányhiány folytán terelődött a figyelem. Sajnos, hasonló viszonyokat élünk a szárazság miatt ma is. Mielőtt azonban állataink elé tennék szét kell mutatni hogy azok könnyebben rágassák és jobban megemészthessék. Csupán e célra szerkesztettek ugyan zúzógépeket, de ezeknek beszerzése nem fizetné ki magát. Több gazda tapasztalata szerint elegendő erős szecskavágóval megvágnai és aztán darálóhengerek közt áthajtani. Franciaországban vermekben, besavanyítás útján konzerválják. A vermekben a zúzott venyigét répalével vagy más zöld takarmányfélékkel rétegezve tiporják bele. Savanyodás közben a venyige rostjai megpuhulnak és így könnyebben emészthetők lesznek. Érdemes volna nekünk is e módszerrel megpróbálkozni!

AZ ŐSZI SZÁNTÁS JELENTŐSÉGE. Egy talpalatnyi terület se menjen be szántatlanul a télbe! — ez legyen jel-szavunk. A szántás nélkül hagyott föld csak keveset szív be magába a hóleléből és az őszi csapadékból, mert tömődött felszínén elfut a víz. De az a kevés se marad benne, mely nagynehezen beleszivárgott mert hiszen a tömődött talajból a benne levő víz felszivárog és elpárolog, míhelt az első tavaszi nap-sugár vagy hőtől szél azt szárítani kezdi. Tavasszal csak későn lehet ilyen földre rámenni, a szántása — tömődött lévén a talaja — nagyon nehezen megy, az eke emberfejnyagvságú rögzöket vet a felszínre s így ugyancsak kell dolgozni a fogasnak és hengernek, mire nagynehezen — elkéve — földbe kerül a mag. Ellenben az ősszel jó mélyen megszántott talaj télen sok nedvességet gyűjt magába, melyet a tavasz érkezé-vel se veszít el; rögzöt voltát csakhamar elveszti, mert a tél fagyja szétomlasztja a legnagyobb rögzöket és így tavasszal csak némi boronálásra van szükség s már készen van a legjobb: morzsalékony, nedvességben ugyan hiányt nem szenvedő, de azért nem is túvízes magágy. Annvi előnyt rejt tehát magában az őszi mélyszántás, hogy nem érdemel földet az, ki ezt elmulasztja. Az se lehet kifogás, hogy már nem volt rá megfelelő idő, mert hiszen az őszi mélyszántást még akkor is lehet végezni, ha esik az eső vagy a hó, mert a fagy az összetapasztott barzdahasábokat is finoman el fogja porlasztani.

A nagyóvári növénytermelési kísérleti állomás.

A RÉTEK ÉS LEGELŐK ŐSZI ÁPOLÁSA. Ha a réten sok a moha, sás stb. értéktelen fű és talaja túlságosan tömött, akkor egy száraz őszi napon meg kell fogasolni úgy hosszában, mint keresztben. A nagyon elhanyagolt réteken és legelőkön még nagyobb eredményt érünk el akkor, ha nemcsak felületesen karcoljuk meg talajukat, hanem gyephasogatóval (skarifikátor) dolgozzuk meg őket. A gyephasogató 6—10 cm. mélyre lebecsátja éles fogait s így utat nyit a levegőnek és a téli nedvességnek a talajba, másrészt elvagdossa a gyökereket, miáltal ezeknek még élénkebb lesz a sarjadzóképessége. Nagyon helyes ősszel eszközölni a trágyázást is olyformán, hogy istállótrágyát szórunk szét a gyeppázsitra s a téli nedvesség kilugozza a trágyából az oldható anyagokat és belemossa a földbe. Hasonlóképp jó termésre számíthatunk akkor is, ha ősszel komposztrágyát szórunk el rétejünkben.

A KORPA HAMISÍTÁSÁRÓL. Leggyakoribb a hamisítás tengericsutkával őrölt rizshéjjal, földidőhéjjal, melyek azonos színűek a korpával; találtak már hamisított korpában köleshéjet, fűrészpont, szárított burgonyarostot, konkoly-, mustár-, gomborka-, anyarozs-, polyva-, szilma, arankamagvak őrléményét, sőt homokot, meszet és malomsőpredéket. Ezért indokolt, ha nagyobb mennyiség vételénél jó átlagmintát beküldünk a legközelebbi mezőgazdasági állomásnak, hol az esetleges hamisítás mérvét megállapítják. A vegyvizsgáló lelete alapján az eladó kártérítésre kényszeríthető.

TÉLI TOJÓTYÚKOK NEVELÉSE. Sokan azt hiszik, hogy a télen kelt csirkékkel ezt bizton elérik. Pedig e hitükben nem ritkán csalódnak, mert az igen korai csirkék augusztus-szeptemberben tojnak ugyan néhány apró tojást, de már ősszel az öreg tyúkokkal egyidőben vedleni kezdenek s így karácsony táján, mikor pedig a tojás legdrágább, szó se lehet a friss tojásokról. Biztosabb eredményt lehet elérni úgy, ha jól tojó tyúkok tojásait áprilisban keltetjük s a kis csirkéket zöldelő fűdön és jó takarmányon tartjuk egészen azon időpontig, míg a tojáslerakást megkezdik. Azon csirke, melytől télen tojásokat várunk, kapjon sok fehérjét és ásványi anyagokat eleségében. Legyen tehát eleségükben darán és zöldtakarmányon kívül rovar, fűzreg, halliszt, hullaliszt, főtt pacal, csontdara stb., ami legkönnyebben megszereshető. Ki így neveli jerecét, legkésőbb decemberben sok friss téli tojásra számíthat.

Lajos bajor király a ravatalon.

* TANÁCSADÓ *

KÉRDÉS. 1. Köszögünkben egy 1800 holdas birtokot más vette meg, pedig a helybeli földművesek és gazdák akarták megvenni. Lehet-e ez ellen tenni? 2. Szövetkezeti üzletvezetői tanfolyamot hol hallgathatok? (Olaszó, Szerep.) — FELELET. 1. Szerezzék be az általunk kiadott kérdőívet és kitöltve küldjék vissza hozzánk. A földbirtokreformtörvény végrehajtási utasításából, — amelyet szintén mi adunk ki, — teljes útbiztosítást nyerhet. A kisgazdák, a törvény értelmében, a rendelkezésre álló föld szerint 10—15 holdig gyarapíthatják földjüket. 2. Forduljon a Hangya Központjához: Budapest, IX., Boráros-tér.

KÉRDÉS. Az iskolaszék hatszorosan több iskolai pótdótot velett ki az iparosokra, mint a földművesekre, hová forduljunk ügyünk elintézésé végett? (Egy kisparos, Soroklón.) — FELELET. A törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

ELTEMETTÉK A TESTVÉRHÁBORÚ HALOTTJAIT. Október hó 30-án, szombaton kísérték nyugovóra azokat a hős egyetemi hallgatókat, akik a királypuccs alkalmával lefolyt budaörsi ütközetben hősi halált haltak. A nemzet a maga halottjainak tekintette őket és megragadó gyászünnepek keretében rótták le velük szemben a kegyelet adóját. A hősokeket a Nemzeti Múzeum feketével bevont előcsarnokában ravatalozták fel. A gyászünnepélyen megjelent a kormányzó, József király herceg, fiával, a kormány tagjai, a nemzetgyűlés kiküldöttjei, az egyetemi tanács, valamint a társadalmi élet számos kitünősége, a hősök hozzátartozói és ezenfelül a gyászolók tízezerfőnyi tömege. Zadravecz püspök, Taubinger evangélikus lelkész és Kenyeres Balázs orvostudományi dékán mondtak búcsuztatót, majd a koszorúkkal elborított koporsókat a temetőbe vitték, ahol Zadravecz István és Ravasz László püspökök szentelték be őket. A temetőben Bernolák miniszter és Rubinek István mondtak búcsuzót.

A FŐISKOLAI IFJÚSÁG HÓDOLATÁT FEJEZTE KI A KORMÁNYZÓ ELŐTT. Az elmúlt héten tisztelt Horthy Miklós kormányzó előtt a magyar egyetemi és főiskolai hallgatók országos szövetségének nagyobb küldöttsége. Az ifjúság hódolatát Szentpály László tolmácsolta, aki beszédében különösen hangsúlyozta a magyar ifjúság törhetetlen ragaszkodását, háláját és készségét a nemzet felvirágoztatását célzó öntudatos, szorgalmas, tettekre kész munkálkodásra. A kormányzó válaszában melegen megköszönve az üdvözlést, különösen elismerését fejezte ki az ifjúságnak az elmúlt napokban tanúsított áldozatkész hazafiasságáért. A küldöttség azután Betlen István gróf miniszterelnöknél tisztelt.

A SVÁJCI SZÖVETSÉGTANÁCS ELHATÁROZTA KÁROLY KIRÁLY CSALÁDJÁNAK KIUTASÍTÁSÁT. A szövetségtanács elhatározta, hogy Károly király egész kíséretét kiutasítja Svájcba, beleértve a család valamennyi tagját, amennyiben nincs rájuk szükség a gyermekek ápolására, akik Svájcban maradnak. A kiutasított személyek között szerepel Miksa főherceg, Seidl püspök és még többen.

Ostenburg őrnagy.

Lehár ezredes.

A királypuccs részesei.

A NAGYKÖVETEK TANÁCSA ÉRTESÍTETTE A MAGYAR KORMÁNYT, HOGY HOZZÁJÁRULT A VELENCEI EGYEZMÉNYHEZ. A nagykövetek tanácsa értesítette Magyarország és Ausztria párisi követeit, hogy a tanács hozzájárult a velencei egyezményhez. Az egyezmény szövegét megküldötték a kisántantnak is.

OROSZ FOGOLY TISZTJEINK RIGÁBA ÉRKEZTEK. *Jungerth* dr. külügyminiszeri oszálytanácsos táviratot küldött Rigából. Eszerint az annak idején hadifogságba jutott magyar tisztek első szállítmánya Rigába érkezett. Mihelyt a cserefoglyok, akiknek kiszolgáltatását a szovjetkormány kívánta, Magyarországból Rigába érkeztek, a magyar tisztek folytatják Magyarországra való hazautazásukat.

NAGYKANIZSÁRA KÖLTÖZIK A DÉLNYUGATI HATÁRMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁG. A délnyugati határkiigazító-bizottság egyik főmérnöke Nagykanizsára érkezett, hogy a bizottság számára a szállást előkészítse. A legközelebbi napokban a bizottság a városba költözik. A délnyugati határ kiigazításának munkálatait most már Nagykanizsáról fogják irányítani.

IZABELLA KIRÁLYI HERCEGNŐ SZÁZ-EZER KORONÁS ADOMÁNYA AZ ELESETTEK HOZZÁTARTOZÓINAK. *Horthy* Miklósné őfőméltóságának *Izabella* királyi hercegnő 100.000 koronát küldött a budaörsi ütközetben sebesült katonák, az elesettek hozzátartozói és a hősiessen viselkedő egyetemi hallgatók felsegélyezésére.

WINDISCHGRAETZ HERCEGET A CSEHEK LETARTÓZTATTÁK. *Windischgraetz* Lajos herceg magyar nemzetgyűlési képviselőt, aki a legitimisták egyik vezére volt, a cseh határon, Égerben letartóztatták és Prágába vitték. A herceg Párisból jött és Csehországon keresztül akart továbbutazni. A csehek letartóztatták *Rakovszky* István egyik Felvidéken tartózkodó fiát is.

LESZERELT TISZTEK ELHELYEZÉSE A POLGÁRI ÉLETBEN. A trianoni békeszerződés végrehajtása folytán nagyszámú tiszt kénytelen polgári pályán elhelyezkedni. Mivel a magánúton való elhelyezkedés az állást keresők száma miatt meglehetősen nehéz, a honvédelmi miniszter állandó elhelyezkedő-bizottság felállítását vette tervbe. A miniszter főleg a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi téren szándékszik támogatást nyújtani.

NOVEMBER 15-ÉN TÚL NINCS ÉRTÉKE A FELÜLBÉLYEGZETT BANKJEGYEKNEK. A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, mely szerint az Osztrák-Magyar Bank magyar felülbélyegzésű 100 koronásait november 1-től november 15-ig az állampénztárak már csak 25 korona értékben kötelesek elfogadni. Ezen a határidőn belül a magyar felülbélyegzésű 200 koronást 100 korona, az 50 koronást 25 korona, a 25 koronást pedig 12 korona 50 fillérben kötelesek a pénztárak elfogadni. November 15-én túl mindezek a bankjegyek elvesztik minden értéküket. A jugoszláv megszállás alól felszabadult területeken forgalomban lévő felülbélyegzetlen, úgynevezett első jugoszláv felülbélyegzésű magyar 200 koronást csak 25 korona, az 50 koronást 8 korona 75 fillér, a 25 koronást 4 korona 37 fillér, a 20 koronást 3 korona 50 fillér, a 10 koronást pedig 5 korona 75 fillér értékben kötelesek az állampénztárak elfogadni. November 15-én túl ezek a bankjegyek is elvesztik minden értéküket. Az első jugoszláv felülbélyegzésű 1 és 2 koronás bankjegyeket november 30-ig várják be a pénztárak, a 2 koronást 1 korona 40 fillér, az 1 koronást 70 fillér értékben.

ÁLLAMOSÍTANI FOGJÁK A TÜZRENDÉSZETI INTÉZMÉNYT. A múlt héten a belügyminisztériumban országos tanácskozást tartottak a tűzoltóság szervezetének megjavítása ügyében. Elhatározták, hogy a tűzrendészeti felügyelet intézményét államosítani fogják. Minden járásnak lesz tűzrendészeti felügyelője, vármegyénként pedig vármegyei felügyelőt osztanak be az alispán mellé szakértő közegül. A belügyminisztériumban állami tűzrendészeti hivatal létesül, amely országos hatáskörrel látja el a tűzoltó ügyeket. A tűzoltó intézmény lehető népszerűsítése céljából elhatározták az értekezleten, hogy az iskolákban kötelezővé teszik a tűzoltó szakismeretek elsajátítását.

LAJOS KIRÁLY HOLTTESTÉT MÜNCHENBE SZÁLLÍTOTTÁK. Lajos király holttestét különvonaton Sopronon keresztül Münchenbe szállították. A soproni pályaudvaron díszszázad várta a halott magyarbarát uralkodó vonatát.

A pozsonyi Mária Terézia-szobor, amelyet a csehek a napokban felrobbantottak.

A DOHÁNYBEVÁLTÁSI ÁRAK. A pénzügyminiszter az 1921. évben a kincstár részére termelt és beszállított dohány után a következő árakat állapította meg: tiszai, debreceni, szegedi és szuloki levelek után, minőség szerint 7:4 koronától 3656 koronáig. Finom kerti levél 1808 koronától 4232 koronáig. Középfinom kerti levél 1120 koronától 2960 koronáig. Debrői kerti levél 1708 koronától 4232 koronáig. Szentandrási muskotály levél 1168 koronától 3080 koronáig. Fehérvári muskotály levél 868 koronától 2504 koronáig. Közönséges kerti és muskotály levél 540 koronától 1212 koronáig. Kapalevél 675 koronától 1928 koronáig. Bármily levél (kihányás és hulladék) 120—252 koronáig. Ezenkívül a termelők fuvarpótlékot kapnak és pedig öt kilométeren felüli távolságnál a termelőközségtől, tanyától, stb. a beváltóhivatalig terjedő teljes távolság után kilométerenként és métermázsánként 3 korona. Ezenkívül a beültetett területre és terméshozamra nézve megállapított föltételek megléte esetén katasztrális holdanként még 500 korona ültetési jutalmat. A minőségi és ültetési jutalom a beváltási időszak befejeztével esedékes.

FOGY A MAGYAR LAKOSSÁG. A *Statistikai Havi Közlemények* szerint a magyar közigazgatás alatt álló területen 1921 második évtizedében 20.370 házasságot kötöttek. A vegyes házasságok száma 3716 volt, az összes házasságok 182 százaléka; a keresztényzsidó házasságok száma 226. Az elveszültek száma a második negyedévben 53.493, vagyis ezer lélekre 272. Az előző évtizedhez képest csökkent az arányszám, a múlt év megfelelő negyedéhez képest 0.6 százalékos emelkedés mutatkozik; a békeidőbeli arányokhoz képest azonban a születések száma még mindig igen kicsiny. Az elhaltak száma 37.555, vagyis 119-el kevesebb, mint az első évtizedben, de 4253-mal több, mint a múlt év megfelelő időszakában. A természetes szaporodás rosszabb eredményt mutat, mint akár az előző évtizedben, akár a múlt év megfelelő negyedében. Számszerint ezer lélekre 81 fővel szaporodott Csonkamagyarország népe.

J. MAC. WHIRTER — BUDAPESTEN.
John Mac. Whirter, a *Cunard Line* kontinentális igazgatója, Budapestre érkezett a társaság itteni irodájának megtekintésére. Ez alkalommal átadta az irodavezetőségnek az angol király elismerő okiratának másolatát, amelyet a *Cunard Line* nyolcvan éves fennállásának jubileuma alkalmából intézett a társasághoz s amelyben köszönetét fejezte ki a hajósvállalat működése fölött, megállapítván, hogy fennállása alatt — a háború előtt és után — soha egyetlen emberéletben vagy postaszállítmányban nem esett kár a *Cunard Line* hajóin.

A SÁNTA HADIROKKANTAK SOPRONBAN INGYEN HASZNÁLHATJÁK A VILLAMOST. A városi tanács megengedte, hogy a lábsérülésben szenvedő, nehezen járó vagy lábukat vesztett hadirokkantak a városi villamos vonalait díjtalanul használhassák.

AZ AMERIKAI KI- ÉS VISSZAVÁNDORLÁS. Az 1921. év első negyedében 406, második negyedében 403 egyén vándorolt ki a magyar közigazgatás alatt álló területről; ezzel szemben a visszavándorlás a szóbanforgó két évtizedben 495, illetve 633 főnyi volt, vagyis az év első felében 319 főnyi visszavándorlási többlet mutatkozott. A visszavándorlás kizárólag Amerikából történt, a kivándorlók is túlnyomó többségben Amerika felé vették útjukat.

HETVEN SZÁZALÉKOS ENGEDMÉNY A GAZDASÁGI MUNKÁSHÁZAK RÉSZÉRE VALÓ SZÁLLÍTÁSNÁL. A földművelésügyi miniszter a gazdasági munkásházak építőanyagára az államvasutak s a kamatbiztosítást élvező vasutak vonalain a rendes díjételek hetven százalékos engedményeztet díjmérsékléssel. Ugyanez a díjkezdmény jár az állattenyésztés fejlesztésére szolgáló áruk szállításánál is. A kedvezmény csak kocsiakományokra szól.

PEDLOW KAPITÁNY TÍZMILLIÓS ADOMÁNYA SZEKSZÁRDNAK. Az amerikai segélyezési bizottság feje, *Pedlow* kapitány, a szekszárdi gyermekek részére közel tíz millió korona értékű téli ruháknak, kötött ruháknak öt ezer méter különféle ruhaszövetet küldött. Negyvennégy gyógy- és kötszerajándékot kapott azonkívül a szekszárdi Ferenckórház is.

SENKISEM AKARJA KÖVETNI A BARANYÁBÓL ELSZÖKÖTT KOMMUNISTÁKAT. A pécsi ántantmisszió elrendelte, hogy a Baranyából menekültek családtagjai, akik hozzátartozóikat követni akarják, e hó 25-ig jelentkezzenek az alispáni hivatalban. A Jugoszláviába való költözködéssel senki sem jelentkezett. Ez a tény világosan beszél a magyar munkásüldözéstől és akasztófáról s halomra dönti a külföldi sajtó hazugságait is.

NOVEMBER ELSEJÉN MEGINDUL AZ ELSŐ SIN-AUTO-VONAT A MÁV igazgatósága november elsején megindítja Miskolc — Nyekládháza — Csát között az első sinauto-vonatot. Ha a próbavonat beválik, akkor az új közlekedési alkalmatlanságot rendszeresíteni fogják.
HÓ A VASMEGYEI HE- GYEK BEN. Az alpesi vidékeket közelebb falvaiban, közele- gen és Lékán leesett az első hó. A hegyeket többnyire hó borítja.

Látogatás a pécsi kisgazda- és földművespártban.

Az állók csoportja balról-jobbra: Sallay János, Muszti István, Vavady Balogh György, Keresz György, Rubinek István képviselők és Mihalits szerkesztő, a baranyai kisgazdapárt titkára. Az ülők csoportja balról-jobbra: Schandl Károly, Lukovich Aladár, Temesváry Imre, Héjy Imre, Örfly Imre, Patacsai Dénes, Erdőy-Harrach Béla képviselők.

LÉGIFORGALOM BUDAPESTEN ÁT A BALKÁN FELÉ.
A Páris—Prága—Varsó légiforgalom igazgatósága megbízott két francia repülőt, hogy a légi forgalomnak Magyarországon keresztül a Balkánra való kiterjesztésére Bécsben, Budapesten, Bukarestben és Konstantinápolyban alkalmas állomáshelyeket szemeljen ki és az előkészítő tárgyalásokat az illetékes hatóságokkal kezdje meg.

AZ OROSZ ÉHINSÉG ÚJABB FEJEZETEI.
Az egész caricini kormányzóság élelmiszerpótlékokból él. A lenini kerületben a lakosság a mocsarakat mind fölkutatta. A gyökereket kereső lakosság sok versztnyire vándorol. A makk pudja 70.000 rubelbe kerül. Leninben a kenyérpótlék pudjáért 4500 rubelt, gyökerekért pedig 75.000 rubelt is fizetnek, hogy valamiből kenyérpótléket készíthessenek.

TISZÁBA UGROTT EGY OROSZ MENYECSKE. A napokban egy őrmester felesége, akit Oroszországból hozott volt magával, a szegedi hídról a Tiszába vetette magát. A halászek azonban kimentették az orosz nőt, aki, mikor feleszmélt, nyomban vutkít kért.

TIZENNYOLCMILLIÓ DOLLÁRT ÖRÖKÖLT EGY MISKOLCI SZEGÉNY CSALAD. Özv. W. A.-né szegénysorban élő özvegyasszony, aki udvari lakásban él 3 leányával és 4 fiával, a minap Clevelandból értesítést kapott. Az irás azt mondotta, hogy az asszonyinak egyik nagybátyja meghalt a nagy amerikai városban és 18 millió dollárt s egy szénbányát hagyott örökségbe. Most természetesen sorra jelenek az örökösök és egyedül a miskolciak már vagy harminc főre szaporodtak.

SZÁZNYOLCVANÖTEZER KORONA BÉCSBEN EGY FÉRFIRUHA. Az osztrák korona újból hanyatlott és valószínűleg a gazdasági tönk szélére hajítja Ausztriát. Az osztrák koronát Zürichben 0,18-cal jegyezték legutóbb és erre újabb drágulás támadt, még pedig olyan mértékű, amely a legviharosabb drágasági hullámon is túlszár. Az értékpapiroknál például nem ritka a napi húsz-harmincezer koronás áremelkedés. A Belvárosi előkelő férfidivatüzleteinek kirakatában az egyik férfiruha mellett megjelent egy árjelző cédulácska, amelyen akkora összeg ékeskedik, amekkorát békében valaki még füllenteni sem mert volna. *A ruha ugyanis 185 000 koronába kerül. Egy bunda másfél-millió korona. Ezzel szemben a legtöbb kereskedő csak angol fontért veszt-geti druját.*

HEGYMÁSZÁS — REPÜLŐGÉP SEGÉLYÉVEL. Ilyen tervet eszeltek ki a franciák a jövő nyárra. A terv indító oka az, hogy Duratour repülő a Mont Blanc csúcsa alatti hómezőkre minden baleset nélkül szállott le. A modern turisztika céljaira tehát Zermatt, Arosa, Grindelwald és Pontresinában állandóan repülőgépek állanak készenlétben s a magasban fekvő alpesi fin- és hómezőkön megfelelő leszállóhelyeket jelölnének ki. Minden egyes repülőgépen hat személy férne el a megfelelő felszereléssel egyetemben. Az eddigi számítások szerint a vezető díjazását is beleértve egy-egy ilyen út huszonöt fontba kerül, ami magyar valutában bizony elég csinos összeg.

ÖTSZÁZHATVANÉGY KILOMÉTERES REPÜLŐÚT. Dublin aviatikus, aki Párisból Bukarestbe való repülését meghosszabbította, repülőgépén öt utassal megérkezett a konstantinápolyi San-Stefane-i reptérre, miután három óra alatt öt-százhatvanégy kilométernyi utat tett meg.

VAROSPUSZTÍTÓ FORGÓSZÉL AMERIKÁBAN. Floridiában forgószél pusztított, amely rengeteg kárt okozott. Öt ember elpusztult. Úgy látszik Tomba városa szenvedett leg-többet, ahol a szökőár elragadta a mélyebben fekvő városrészeknek lazán épített házeit. A kárt több millió dollárra becsülik.

A FÉNYKÉPSZOBOR. Mint olvassuk, egy olasz mérnöknek sikerült föltalálnia a fényképezésnek azt a módját, amely a közönséges fénykép helyett dombornyomatú képben örökíti meg a fényképezendőt. A szoborfénykép gondolata nem mai keletű, már régen kísérleteznek vele. Base-nak hívják az olasz mérnököt, aki találmányát titokban bemutatta a londoni tudós társaságnak, amely azt tökéletesnek jelentette ki.

ELPUSZTULNAK A PÉCSI KATONASIROK. A pécsi központi temetőben 2770 katonasír van, amelyekben a világháborúban elesett hősök pihennek. A megszállás alatt a sírokat senki sem gondozhatta, mert a szerb terror azt megtiltotta. Így a katonasírok valamennyien pusztulásnak indultak. Most ismét ráterelődött a figyelem a pécsi katonatemetőre, ahol november 2-án, halottak napján gyászmisé, szentbeszéd és nagy katonai ünnepség volt.

KARCAGI ASSZONYOK A HADIFOGLYOKÉRT. Karcag város nemesen érző és hazaszerető asszonyai nagymennyiségű élelmiszert és pénzádományt küldöttek a hazatérő foglyok és sebesült katonák részére. A gyűjtést a karcagi Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége élén Horváth Ferencnével indította. Az adományokat a MANSz, budapesti központjának hadifogoly fogadó bizottsága vette át és fogja szétosztani.

FÉLÁRBÓCON A BERLINI BIRODALMI GYŰLÉS ÉPÜLETÉNEK LOBOGÓI. A birodalmi elnök rendeletére a birodalmi gyűlés épületének négy zászlóját a felsősziléziai döntésre való tekintettel a gyász jeléül félárbóccra eresztették.

TIZENHÁROMEZER KORONÁS POFON. Fényes Gyula, egy fővárosi filmkölcsonzó intézet tulajdonosa megszerezte az «Elnémult harangok» című film terjesztési jogát. Azonban egy másik filmkölcsonzó, Gönczi József is magának vallotta e jogot és bepörölte Fényes Gyulát. A harc vége az lett, hogy a bíróság zár alá vette a filmet, Nemsokkal a bírói döntés után Gönczi és Fényes összetalálkozott egy kávéházban. Heves szóváltás keletkezett köztük és Fényes Gönczit pofonvágtat. Az ügy a büntetőjárásbíróság elé került, amely Fényes Gyulát száz napi fogházra átváltoztatható tízezer korona pénzbüntetésre ítélte, azonkívül elmarasztalta háromezer korona perköltségben is.

Gyors kiszolgálás.

A vendég már egy órája ül az asztalnál, végre magához int egy pincért s így szól hozzá:

— Kérem pincér, nézzen utána, hogy a kollégája, akinél a vacsorát megrendeltem, itt van-e meg alkalmaszásban?

Szomorú adoma.

Az oláh uralom alá került magyar faluban vizsgát tartanak az iskolában. A vizsgára egy rokkant román tisztet küldtek, aki tudott magyarul is.

— Hogy állhatnak ilyen rosszul a tanítás dolgában! ? ... — kérdezi a tanítótól.

— Kevés idő jutott a tanításra, biztos úr! — jegyzi meg a humoros tanító szomorúan.

— Hogy-hogy?

— Úgy esett a dolog, hogy valahányszor a román hadsereg győzelmesen előnyomult, mindig ünnepnap volt; minden magyar és oláh ünnepet köteles voltam megünnepelni, akkor sem tanítottam. A tanév csekély tanítással eltelt, hála szent Nyikulájnak, szent Iliának, szent Miklósnak, szent Juonnak, szent Gyorgyénak és többi hetvenhét görög-katholikus szenteknek és a román győzelmeknek! ...

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

SZIVÁRVÁNY

ELBESZÉLÉS
IRTA: TÁRNAI ISTVÁN

(8. folytatás.)

— Erre is édesanyád tanított?

— Nem. Erre Gábor bácsi tanított. Ő is tanálta ki ilyen szépre a végit. Ismeri kend Gábor bácsit?

István felegyenesedett. A hangja érdes lett.

— Nem, kis fiam, nem ismerem.

— Ott van ni az arcképe — megfordult, odamutatót a komót felé, de azután csodálkozva nézte az üres helyet. Vagy ni, hát hová lett, hisz ott szok függni a magáé mellett a képe...

Istvánnak elsötétült az arca. Egész rekedt volt már a szava.

— Az enyém mellett...?

— Igen. Csakhogy a magáén cserfalomb is vót, meg fekete fátyol. Gábor bácsi kötötte rá, amikor meghalt kend. Most már nincs rajta, de most már nem is dukál, mer feltámadott kend. Ugye már most többször nem fog kend meghalni és itt marad minálunk?

— Nem, kis fiam, itthon nem maradhatok, mert még el kell mennem, a háborúba. Ami kis időt idehaza töltök, azalatt se nálatok leszek. Addig elmegyünk valamerre. Te is eljössz vélem.

Pista felujjongott örömeiben. — Igen. Meg idesanyám. Meg a kis Katica.

— Ők nem. Csak magunk megyünk.

Pista hirtelen felemelte a szőszke fejét. Megütözve nézett az apjára. Két szemében ott tükrözött a csodálkozás.

— Ők nem? (elhúzódott az apjától). Akkor én se megyek. Szólok is idesanyámnak, ő se menjen nálam nélkül, én se ő nélküle.

Kiszaladt, át a pítvaron s be a kisházba. Futtában valahogy letépte a légyfogó lepedőt, át lehetett látni a másik szobába, ahogy kézen fogva húzta maga után át a parádés szobába az anyját.

— Gyűjjék csak, idesanyám, de gyűjjék már egy cseppet! És húzta-vonta a kezénél fogva, akaratoskodva, nyüggösen, hogy a menyecske után kellett menni.

István csak a szeme szögletéből nézte a gyerek buzgólkodását és csak úgy lopva szemlélte az asszonyt. Most még szebb, mint öt év előtt. Az arca halovány, a szeme nedvesen csillog, talán könnyes. Az alakja teltebb, asszonyosabb és mintha magasabb is lenne. Hej, hej! Miért is kellett ennek így történnie!

— Isten hozta, István!

István felkelt, elébe ment egy lépést, kezet fogott vele.

— Köszönöm, magam is igyekeztem.

Semmi több. Se ölelés, se csók, mintha idegenek lettek volna. Talán azok is melegebben köszöntik egymást öt évi nemi látás után. Az asszony várta is a közleledést, el is szorult a szíve erre a keménységre. A férfi pedig erővel nyomta le a lázadó érzéseit, amelyek azt harsogták a lüktető agyába, hogy kapja fel magához ezt az

asszonyt, az ő asszonyát, nem igaz semmi, feledjen el mindent, folytassák ott az életet szerelmemben, ahol elhagyták ezelőtt az átkos öt esztendő előtt. De legyűrte, odadobta a szerelmét a büszkeségének áldozatul. Visszaült a székre. Egy szava se volt több.

Pista ott csüngött az anyja nyakán.

— Hallja ides! Azt akarja idesapám, hogy én vele menjek, maga meg itt maradjon a kis Katicával...

Panni megsimogatta a fejét, azután odavezette az ajtóhoz.

— Menj csak lelkem, szedjete a nagyanyóval új kolompért a vacsorához.

Pista csettintett. Tetszett neki a megbízás.

— Új kolompért? Zsírban pirítja ki, ahogy idesapám szereti?

Katonkáné kézen fogta, hogy elvezesse. A karján kosár volt, azt odanyomta a gyerekeknek. — Úgy lesz, úgy, csak gyere már no!

A gyerek örömmel táncolt ki, Katonkáné alig győzött utána tipegni. Panni ott állott még mindég az ajtóban. Lassan szembe fordult az urával. Az maga elé nézett. Mindkettőjükben főtt a sok gondolat, de egy se bugygyant ki megértető szóba. Végre az asszony törte meg a kínos csendet.

— El akarja a fiát vinni?

— El.

Csakúgy csattant a hangja, mint a fejszecsapás. Utána megint csend lett. Egy nagy dongólégy szabadult be, az vert zajt egyedül.

— Csak azért jött?

— Csak azért.

— Azt hiszi, úgy jobb lesz?

— Rosszabb, mint most, úgysem lehet.

Ismét csönd. A légy is kiröpült. Már most szembenéztek. Olvasni akartak egymás lelkében. Az asszony hangja már nem volt halk, alázatos, de lázadó, érdes.

— És ha nem adom?

István hevesen előrehajolt. A kezét kinyújtotta, mintha meg akarna valamit fogni.

— Az én fiam...

— Az enyém is.

— Noked ott marad a másik. Az csak a tied.

Oh, az elevenbe vágott! Egész a szívéig. Egy mindennap ezerszer felszakadó sebet bolygatott meg.

— Csak az enyém. Csakis az enyém. Nincsen apja. Senki fattya. Az anyja is idegen hozzá. Akiknek szeretniök kéne, azok is gyűlölni fogják. Pedig egyetlen vétke, hogy él, hogy van.

— Mér lett?

Panninak csordultig volt a szíve. "Sose panaszkodott senkinek. Viselte a keresztjét békén, megadással. De most már nem. birta, most már féket vesztett a fájdalom

REJTVÉNY.

A nyomda a 42-ik számunkban közölt rejtvényt tévedésből megfordítva illesztette a szöveg közé, ily módon természetesen megfejtése lehetetlen volt.

(Beküldte: Ifj. Romhányi László, Karancseszki.)

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 48-ik számunkban közöljük. A 43-ik számban közölt rejtvény megfejtését jövő számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Október 30-án.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 1980—2000 K, rozs 1470—1500 K, takarmányrpa 1700—1725 K, sörárpa 1750—1800 K, 6-tengeri 2000—2 50 K, csöves tengeri 1340—1360 K, zab 1500—1520 K, repce 2500—2600 K, köles 1730—1750 K, új bab 1900—2000 K, 6-bab 1800—1630 K, 6-tarkabab 1490—1420 K. Az árak a feladó állomáson értendők 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 670—720 K, másodrendű széna 550—620 K, búkköny és muhar 730—770 K, lucerna 720—760 K. I. r. szalma 320—340 K, II. r. szalma 270—290 K, takarmányszalma 400—450 K.

Vetőmagvak. Lóheremag 11.000—12.100 K, lucernamag 10.000—11.500 K, bíborheremag 3200—3500 K, mák 8000—8200 K, cirokmag 1200—1300 K, viktória borsó 1800—1900 K, napraforgómag 1800—1850 K, lenmag 3700—3900 K, kendermag 3700—3900 K, tavaszi búkköny 1800—1900 K.

Sertésvásár. Igen jó, nehéz 105—107 K, kivét. 109 K. elsőrendű szedett sertés 92—94 K, középminőségű 84—88 K, könnyű 52—54 K, öreg urasági 88—95 K, szedett öreg 68—80 K. Szalonna 140 K, zsír 1-0 K nagyban. Sovány sertésben a nehezebb teli beállításra alkalmas sertések íránt élénk az érdeklődés, míg a kisebb minőség elhanyagolt. Nem vészelt 60—65 K, vészelt könnyű 65—70 K, nehezebb 70—80 K, kivét 85 K, választási malac 28—35 K kilogrammonként.

Borjú- és juhvásár. Borjú 30—62 K, juh 15—27 K kilogrammonként.

Szarvasmarhavasár. Bika jobbminőségű 28—34 K, bika silányabb 18—25 K, ökör jobbminőségű 40—50 K, ökör közép 20—34 K, ökör alárendelt minőségű 12—17 K, tehén 16—50 K, bivaly 15—21 K, növendék 16—20 K, kiesztöni való 10—12 K kilogrammonként élősűtőben.

Lóvásár. Nehéz igásló 21.000—43.000 K, könnyű igásló 8000—13.000 K.

Bőr és fagygyú. A budapesti nyersbörpiacon a márká esése tartózkodásra késztette a kereskedőket. Fizettek legutóbb a budapesti vágóhídon marhabőrré 114—120 K-t, borjubőrré 175—180 K-t. A budapesti fagygyúpiacon legutóbb fizettek nyersfagygyút 40—86 K-t kilogrammonként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Napiaarak kicsinyben a budapesti vásárcsarnokban: Sárgarépa kilója 14—20 K, petrezselyem kilója 22—26 K, zeller kilója 12—20 K, kalarabé, őszi fajta kilója 10—12 K, vöröshagyma, makói kilója 18—20 K, vöröshagyma, közönséges kilója 14—15 K, foghagyma kilója 48—70 K, céklarépa kilója 6—12 K, fejeskáposzta kilója 12—14 K, kelkáposzta kilója 12—16 K, vöröskáposzta kilója 20—32 K, saláta, fejes darabja 2—4 K, retek, fekete kilója 7—16 K, burgonya, új kilója 6:50—8 K, paradicsom, érett kilója 8—14 K, zöldpaprika, töltési való 14—28 K, tök, főző kilója 12—16 K, sóska kilója 6—10 K, paraj kilója 8—12 K, savanyított káposzta kilója 24—26 K, tök sütő kilója 6—7 K, alma, faj kilója 38—80 K, közönséges kilója 20—30 K, körte, aj kilója 50—80 K, körte, közönséges kilója 25—40 K, szőlő, csemege kilója 48—64 K, szőlő, közönséges kilója 28—42 K, gesztenye kilója 20—65 K, dió kilója 60—70 K.

Baromfi és tojás. Fél csirke, rántanivaló, párja 70—100 K, élő csirke, sütnivaló, párja 120—180 K, élő hizott kacska és liba kg.-ja 100—115 K, tisztított hizott kacska, liba kg.-ja 100—120 K, élő sovány pulyka párja 240—400 K, élő tyúk párja 160—240 K, tojás darabja 5:50—7 K.

Bor és szesz. (Heti jelentés.) A borpiacon az utóbbi napokban előállott politikai események következtében teljes nyugalom van, úgy, hogy legutóbb adott jelentésünk óta változás nem volt. A szüret némely helyen folyik; természetesen még Tokajhegylán is, ahol más termelőhelyekkel ellentétben a minőségre vonatkozó remén ek nem teljesültek. A szeszüzletben e héten alig volt nagyobb forgalom, mert a szeszartell árjegyzése mai napig nem jelent meg. Ezért tartózkodtak vevők és eladók az üzletkötéstől és a forgalom néhány tétel mezőgazdasági finomítványra szorítkozott, mely 250—260 K-ig kelt el az termelőállomás adóva. Helyben másodkézből 265 K-tól 275 K-ig kerültek ki, sebb adózott finomított szeszletek forgalomba.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. 1921. november 2-án. Egy drb Napoleon-arany 2470 K, angol font 3800 K, dollár 812 K, francia frank 68 K, lengyel marka 20 f, marka 4:73 K, líra 33:20 K, osztrák korona 20:25 f, orosz rubel 34:5 f, lei 5:41 K, szokol 7:85 K, svájci frank 151 K, dinár 10:20 K, 4 éztst korona 28 K, Zürichben 100 magyar korona 0:67 1/2 svájci frank.

A Vasárnap második pályázata.

Tízezer korona értékű jutalom kerül kiosztásra.

1. Pályázat.

Kit tart a magyar Közéletben (tudomány, művészet, irodalom, társadalmi élet) szereplő férfiak közül a legkiválóbbnak és miért?

A pályázó annyi nevet jelöl ki, amennyit akar, de minden egyes jelöltéről megírja, hogy mi az illető hivatása s milyen cselekedetével érdemelte ki különös nagyrabecsülését és tiszteltét. Mik az érdemei és jeles tulajdonságai ezeknek a férfiaknak?

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

2. Pályázat.

Kik a kedvelt írói? Az idáig olvasott Könyvek Közül, melyik tetszett a legjobban? Mit talált benne szépnek és érdekesnek?

A legjobban tetsző könyvről meg kell írni, hogy mi a könyv címe, ki írta, nagyjában mi a tartalma és miért nyerte meg a tetszését. Kijelölhet egy vagy több könyvet.

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

3. Pályázat.

Tréfaverseny.

Pályázni lehet vidám históriákkal, mulatságos és nevetető eseményekkel e'lmés ötletekkel. A pályázók írják le, hogy milyen élmény, tréfa, félreértés, fűlszeg helyzet, vagy látvány nevetette meg a legjobban őket.

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként száz darab szivarral, vagy háromszáz darab cigarettával, vagy 2 kgr. csokoládéval jutalmazzuk választás szerint. Azonkívül még öt sikerült munkát egy-egy könyvvel jutalmazunk.

4. Pályázat rejtvénykészítőik számára:

I. Képrejtvény.

Az alábbi mondat készítenő el képrejtvényben:

«Dolgozz és újra nagy lesz Magyarország!»

II. Betűrejtvény.

Tetszés szerint választott mondatokat kell beküldeni betűrejtvényben.

A két rejtvényt pályázatra beérkezett munkák tíz-tíz legjobbját egy-egy kitűnő regénnyel jutalmazzuk.

Ki pályázhat?

Valamennyi pályázatunkon résztvehet minden olvasónk, akár előfizetője lapunknak, akár példányonként vásárolja. Természetesen több pályázaton is résztvehet. A pályázat feltétele azonban az, hogy minden pályázó az alább következő szelvényt pontosan és olvasható írással töltsse ki.

A szelvényt Ki kell vágni a lapból és a pályamunkához kell mellékelni. Csak olyan pályamunkát fogadjunk el, melyhez ez a szelvény mellékelve van.

Ha valaki több pályázatot küld be, mindegyiket külön papírpiron írja vagy rajzolja!

A pályázatok beérkezésének határideje 1921. évi november 20.

A pályázatokat a kiküldött szelvényvel együtt a Vasárnap szerkesztőségébe, Budapest, Múzeum-körút 1. sz. alá, kell küldeni.

A pályázatok eredményét a nyertes munkákkal együtt Karácsonyi számunkban tesszük közzé.

A Vasárnap
2. pályázata.

Szelvény.

Mellékelten küldöm a pályamunkámat. Résztveszek

a számú pályázaton

(Ide kell írni a pályázat megfelelő számát. Ha valaki két pályázaton vesz részt, mindkettő számát írja be.)

1921. évi..... hó..... n.

Cím: (község) (megye)

(olvasható, teljes névalírással)

Éltekör..... (foglalkozás).....

Magyarországi
képviselőt:

S STERNBERG

királyi udvari hangszergyár
Budapest, Rákóczi-út 60.

A „Hangya“

vidéki szövetségeinek tagjai a legutóbbi nyosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy a kisgazda és földmives úgy a saját, valamint a családtagjainak ruhászükségletét

mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu- és gyermekruháknak, férfi és női kötött kabátok, sweaterek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárúkat

a „Hangya“ vidéki szövetségei útján szerezzék be.

Fiatalos üde arcbőrt

varaszol elő 10 nap alatt és eltávolít minden leütőhibát, u. m.: mitesszer, pattanás, sárgafolt, ranc, orrvörösség, likacsos hervad, pettyhindi bőrt, a dr. Kayserling-féle „Hyvarjon“ szépitőszert. A kura egyszerű, otthon vezetendő minden leütőhibától. Bejézése után az arcbőrt ragyogó szépségben, gyermeki üdességben és tisztaságban pompáztat. — Egy adag 75.— K. Vilekre postaköltséggel és adóval 90.— K. Posta: rendelések Hyvarjon-nyár főraktárhoz: Gross Antal, Budapest, József-körút 28. intézendők Budapestben kapható: Török József gyógyszeriar, Király-utca 12. Kartschmaroff-drogeria, Rákóczi-út 50. és Erzsébet körút 1. Opera gyógyszeriar, Andrássy-út 26. Roma-drogéria, József-körút 50. Seitz-drogeria, Nepszínház-utca 29. Fehérkereszt-drogeria, Telki-ter 1.

HA FÖLDHÖZ AKAR JUTNI!

hozassa meg még ma kiadóhivatalunk útján a **Hogyan lehet földhöz jutni?** c. földbirtok reformtörv. magyarázatot ára K 12 és a **Földbirtok reformtörvény végrehajtási utasítását** ára — — — K 10 és az **UJ BARÁZDA** és **VASÁRNAP** által 10 koronányi ö. kötségi árban kiadott **Kerényi úriapot**, töltsse azt ki és küldje azt be az **UJ BARÁZDA** szerkesztőségébe. Ez az egye tili módja annak, hogy köz égében sikerrel megint tassa a földreform vég enaítástát.

MOST JELENT MEG! AZ EHEŐ GOMBÁK GYŰJTÉSE. KONZERVÁLÁSA, FELISMERÉSE ÉS MESTER- SÉGES TENYÉSZTÉSE.

Írta: dr. Bernátsky Jenő egyetemi m. tanár.
53 rajzzal. — 208 oldal.
Ára 10° felárval 132 korona.
AZ ATHENAEUM KIADÁSA.
Kapható minden könyvkereskedésben és elarúsítónál.

MINDEN HÁZNÁL

nehézben várják a postát, amikor az erő, az egészség és a szépség csodaszereit hozza.

- A **DIANA**-készítmények az egész világon mindenütt kaphatók!
- Diana-puder (fehér vagy róza vagy testszínű) próba-doxyz K 20.—, nagy doxyz K 33.—
 - Diana-krém (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli használatra) próbatéglő K 20.—, nagy téglő K 33.—
 - Diana szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy darab K 22.—
 - Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan, 1 krém együtt) gyönyörű doxyzban K 55.—
 - Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan, 1 krém együtt) gyönyörű doxyzban K 85.—
 - Diana-szájvíz 1 próbatéglő K 45.—, 1 nagy téglő K 70.—
 - Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—
 - Diana-szaborszusz 1 kis téglő K 24.—, 1 bőztéglő K 65.—, 1 nagy téglő K 130.—
- Főelárúsítóhely:
DIANA KÉREKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

„Falusi levelek“

cimen érdekes levélgyűjtemény jelent meg a „Vasárnaps“ című képes hetilap kiadásában. A leveleket fa usiak, nagyobb részben földmiesemberek, valamint ezeknek mai és leányai írták. A fel-öttek azt adták elő, hogy mit tartanak életük legszebb emlékeinek; a fiúk a pályaválasztásról, a leányok pedig a magyar leány kötelességeiről elmélkednek. Velejében kedves, fide írások ezek, amelyekből Istennek tisztelői, rendíthetetlen hazaszeretői benső családiasság munkakedv és derült életfelfogás sugrik ki. A könyvet Buday Barna a „Vasárnaps“ főmunkatársa rendezte sajtó alá s magyarországi éldezővel vezette be a leveleket és nagyértékű, a lélek legmélyéig hatoló tanulmányt írt hozzájuk. A tetszetős címlappal bíró érdekes könyv ára **40.- korona.**

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában a praz előzetes belüldése mellett vagy bármely lapelárúsítónknál.

Legjobban az jár, aki az „UJ BARÁZDA“-ban és a „VASÁRNAP“-ban hirdet.

Látta már a legszebb és legolcsóbb 1922. évi naptárakat?

Ha még nem látta, akkor siessen a legközelebbi Uj Barázda és Vasárnaps árusítóhoz, avagy a legközelebbi „Hangya“ boltba és nézze meg az:

- Uj Barázda 1922. évi naptárát . . . ára 20 K
- Nagy Képes Családi Naptárt 1922. évre ára 20 K
- Falu Naptárát 1922. évre ára 15 K
- Vasárnaps Naptárát 1922. évre ára 15 K

Ezeket a naptárakat a legjobb írónk írták Gazdasági részük az ország legelső gazdasági tapasztalatait, tanácsait tartalmazza. E beszéléseikkel, tréfáikkal szórakoztatnak; csodaszép képeikkel gyönyörködtetnek, gazdasági cikkeikkel oktatnak. Megrendelhetők a kiadóhivatal (Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 1. szá.) útján is.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a **„Hangya“** cipőosztályánál. Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

Berson